

Módszertani megjegyzések

A lakossági és üzleti szektor adatai uniós szinten harmonizált adatgyűjtéseken alapulnak, ezáltal azonos módszertannal rendelkező, összehasonlítható nemzetközi adatokat is fel tudunk használni az elemzés készítésénél. A lakossági adatgyűjtésünk régiós, a vállalkozások használati szokásait vizsgáló adatgyűjtésünk megyei szinten is reprezentatív. A közigazgatás információs- és kommunikációs eszköz-használatában jelentős különbség nem területi szinten, hanem az államigazgatás és önkormányzatok megosztottságában jelentkezik, így az elemzés megírásánál is ezt a szempontot tartottuk szem előtt. Uniós szintű harmonizáció, a tagállamok közigazgatási rendszerének jelentős eltérései miatt, jelenleg még nem létezik a területre.

Háztartások IKT-eszköz használata

Az adatgyűjtés célja, kialakítása

A kiadványban szereplő adatok forrása az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) 2003-as számú, *Felmérés a háztartások információs és kommunikációs technológiai (IKT-) eszközhasználatáról* című önkéntes lakossági adatfelvétel. A megfigyelés célja magánszemélyek és háztartások IKT-eszközökhöz való hozzáféréseinek és eszközhasználatának mérése, a fejlődés irányainak megfigyelése.

A hazai adatgyűjtés kérdőíve az EU-ban alkalmazott modellkérdőívvel harmonizáltan került kialakításra. A kérdőív az információs társadalomra vonatkozó közösségi statisztikáról szóló 808/2004/EK európai parlamenti és tanácsi rendelete alapján kötelező és tartalmában, módszertanában harmonizált felmérés. Az Eurostat által koordinált munkacsoport rendszerben került kialakításra és tartalma közös megegyezés alapján évente kerül aktualizálásra.

Kiadványunkban az előző évekhez képest a területi adatok számításánál a 2.2.3 *Számítógépet használók utolsó használati időpont szerinti megoszlása életkor, iskolai végzettség szerint, 2013* és a 2.5.2 *Az e-kormányzati portálok használatának megoszlása (az elmúlt 12 hónapban) a használó életkora, iskolai végzettsége szerint, 2013* c. táblák esetében kismértékben változtattunk a módszertanon és a tábla szerkezeten. A népesség régiók közti egyenlőtlen eloszlásának kiszűrésére, az eddigi adatsor és viszonyítási alap megtartása mellett két új táblát hoztunk létre (2.2.4 és 2.5.4), ahol a viszonyítási alap minden adat esetében a saját régiójának lakosság száma (2.2.4 tábla), illetve a régió kormányzati portál használóinak száma (2.5.4).

Az adatgyűjtés lefedettsége

A felvétel, az Eurostat módszertani előírásainak megfelelően azokra a magyarországi háztartásokra terjed ki, amelyeknek legalább egy 16–74 év közötti életkorú tagja van, illetve bizonyos kérdéscsoportoknál, a háztartás egy-egy 16–74 év közötti tagjára.

Földrajzi értelemben a felvétel kiterjed Magyarország egész területére, illetve a területén élő háztartásokra és magánszemélyekre.

Megfigyelési egység: Ennek megfelelően a legalább egy 16–74 éves korú taggal rendelkező háztartások és azon belül háztartásonként egy, 16–74 éves személy.

A megfigyelés jellemzői

A mintavétel

Felvételi keret:

A 2011-es népszámlálási címállományra épülő és az építési és bontási jelentésekkel folyamatosan frissülő *Címregiszter* adja a felvételi (mintavételi) keretet.

Adatszolgáltatók kiválasztása: a KSH általános lakossági mintavételi eljárása szerint: önreprezentáló és nem önreprezentáló települések mintája, kiegészülve a közigazgatási határok (megyék – fővárosi kerületek) és településnagyság-kategóriák szerinti rétegzéssel és a lakások véletlen szisztematikus kiválasztásához alkalmazott implicit rétegzéssel.

Mintanagyság: 10.000 háztartás

Rotáció: a mintába került háztartások 25%-a évente cserélődik

Az adatbegyűjtés módja

OSAP 2003: Felmérés a háztartások információs és kommunikációs technológiai (IKT-) eszköz használatáról

Az adatgyűjtés típusa: önkéntes

Módja: személyes interjú. Összeírás, kérdezőbiztos által végzett kikérdezés.

Felvételi időszak: május 1–24.

Vállalkozások IKT-eszköz-használata

Az adatgyűjtés célja, kialakítása

A kiadványban szereplő adatok forrása az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) 1840-es számú, *Az információs és kommunikációs technológiák állományának minőségi és mennyiségi adatai* című adatgyűjtése.

A megfigyelés célja a gazdasági szervezetek birtokában lévő információs és kommunikációs technológiák és eszközök állományának, azok felhasználásának, valamint ezeken keresztül az elektronikus kereskedelem magyarországi helyzetének monitorozása.

Az adatgyűjtés lefedettsége

Tevékenységszinten az adatgyűjtés lefedettsége teljesen megfelel az Európai Unió követelményeinek.

A megfigyelt nemzetgazdasági ágak **TEÁOR'08** szerint a *feldolgozóipar*, a *villamosenergia-, gáz-, gőzellátás, légkondicionálás, a vízellátás; szennyvíz gyűjtése, kezelése, hulladékgazdálkodás, szennyeződésmentesítés*, az *építőipar*, a *kereskedelem, gépjárműjavítás*, a *szállítás*, a *raktározás*, a *szálláshely-szolgáltatás, vendéglátás*, az *információ, kommunikáció*, a *pénzügyi, biztosítási tevékenység*, az *ingatlanügyletek*, a *szakmai*,

tudományos, műszaki tevékenység, valamint az adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység ágakat figyeljük meg.

A *mezőgazdaság, vadgazdálkodás, erdőgazdálkodás, a halgazdálkodás, a bányászat, az oktatás, és az egészségügyi, szociális ellátás* nemzetgazdasági ágak nem tárgyai a megfigyelésnek.

Az EU tájékoztatási gyakorlatának megfelelően, ahol nem a nemzetgazdasági ágak szerint kerülnek az adatok bemutatásra, ott a *pénzügyi, biztosítási tevékenység* nem része a szakágazati összesen értékének. Tapasztalatok bizonyítják, illetve a nemzetgazdasági ágak szerinti elemzésnél is jól látszik, hogy a *pénzügyi, biztosítási tevékenység* kis súlya (a vállalkozások mindössze 1%-a) mellett, az IKT-eszközöket ebben a nemzetgazdasági ágban működő vállalkozások használják leginkább. Továbbá szintén minimális, 1 százalékpont körüli a különbség a *pénzügyi, biztosítási tevékenység* figyelembevételével és a nélkül számított összérték között.

Az említett módszertani változásokkal teljes mértékben összehasonlíthatók a hazai adatok az EU-tagországok adataival.

Földrajzilag Magyarország egészére kiterjed az adatgyűjtés.

Megfigyelési egység: a megfigyelésbe bevont több mint 10 főt foglalkoztató gazdasági szervezetek. Az ennél kisebb létszámú szervezetek nem kerültek bele a megfigyelésbe.

Az Eurostat honlapjáról származó adatok utolsó frissítési ideje 2014. július 16.

A megfigyelés jellemzői

A hazai adatgyűjtés kérdőíve az EU-ban alkalmazott modellkérdőívvel harmonizáltan került kialakításra.

A gazdasági szervezetek IKT-használatának bemutatása az 1840-es nyilvántartási számú, *Az információs és kommunikációs technológiák állományának minőségi és mennyiségi adatai* című kérdőíve alapján történik. Az Eurostat modellkérdőívével összhangban az OSAP 1840. számú kérdőív is változott.

A kérdőív és a kitöltési útmutató elérhetők a KSH honlapjáról.

A kérdőív az Eurostat modellkérdőívének megfelelően 2012-ről, illetve 2013-ról szóló kérdéseket egyaránt tartalmaz. Az IKT-használat adatai – a közigazgatási ügyek intézése kivételével – 2013. januárra, az állományi adatok a 2012. december 31-i állapotra, az elektronikus kereskedelemre vonatkozó adatok 2012-re vonatkoznak. Ez a táblázatoknál a megfelelő helyen jelölésre került. A táblázatokban az adott kérdésnek megfelelő vonatkozási idő szerepel, de mindegyik a 2013-as felmérésből származik.

A mintavétel

A mintába bevont 6953 vállalkozás a teljes sokaság 24%-a.

A minta kiválasztása rétegzett mintavétellel, az alábbi rétegeképző szempontok figyelembevételével történt.

A 10–19 fő, a 20–49 fő, az 50–99 fő, a 100–149 fő, a 150–199 fő, a 200–249 fő, a 250–299 fő, a 300–499 fő, az 500–999 fő, az 1000–1999 fő, a 2000–4999 fő, az 5000 fő feletti létszám-kategóriákat külön rétegeként kezeltük. Megkülönböztettük Budapestet és az ország többi régióját. A becslések nem valamennyi rétegre, hanem csak összevont ágazatokra és létszám-kategóriákra készültek.

Az egyes rétegekre a mintavételt úgy hajtottuk végre, hogy a szervezetek mindegyikéhez rétegenként véletlen számot rendeltünk, majd a szervezeteket a véletlen számok nagysága szerint csökkenő sorba rendeztük. Az ilyen módon sorba rendezett szervezetek közül rétegenként az elsőket választottuk a mintába, amelybe a fenti eljárással 6877 vállalkozás került.

A kérdőívek a KSH-ELEKTRA rendszeren keresztül érkeztek be. A válaszolási arány 91%-os volt.

A közigazgatás IKT-eszköz használata

Az adatgyűjtés célja, kialakítása

A kiadványban szereplő adatok forrása az Országos Statisztikai Adatgyűjtési Program (OSAP) 1670-es számú, *Jelentés az információs és kommunikációs eszközök, illetve technológiák állományáról és felhasználásáról* című adatgyűjtése. Az adatokat 2009 óta 2 évente gyűjtjük be.

A megfigyelés célja a közigazgatási szervezetek birtokában lévő információs és kommunikációs technológiák és eszközök állományának, azok felhasználásának monitorozása.

Az adatgyűjtés lefedettsége és mintavétel

Az adatgyűjtés adatszolgáltatói a magyarországi közigazgatási szervek. A szervezetek kijelölése a gazdálkodási forma szerinti osztályozáson alapul ([GFO](#)). Az adatgyűjtés vonatkozási körébe a legalább 1 fős, GFO szerint 311, 312, 321, 341, 342 és 397 gazdálkodási formájú szervezetek, illetve legalább 10 fős GFO szerint 322 gazdálkodási formájú szervek tartoznak.

Az adatgyűjtés mintájába mintegy 1600 szervezet kerül be. Teljes körűen felmérjük a GFO szerinti 311, 312, 341, 342 és 397-es osztályba tartozó szervezetet, melyek az államigazgatási részt teszik ki. Mintavételese jelöljük ki a GFO 321 és 322 szerinti szervezetet, melyek az önkormányzati részt adják.

A 2014-ben beérkező adatok vonatkozási ideje a 2013. év. A válaszolási arány 98% volt.